

Europski postupak za sporove male vrijednosti

Par oglednih predmeta ¹

Prof. Xandra Kramer, Sveučilište Erasmus u Rotterdamu

Sadržaj

Scenarij predmeta I.	1
Pitanja za predmet I.	2
Odgovori za predmet I.	4
Scenarij predmeta II.	13
Pitanja za predmet II.	13
Odgovori za predmet II.	14
Metodološki savjeti.....	18
Ciljevi izobrazbe i pristup.....	18
Izvori.....	18

Sufinancirano sredstvima Europske unije iz programa Pravosuđe za razdoblje 2014.-2020.

¹ Sastavljeno u okviru projekta „Bolja primjena europskim prekograničnih postupaka: pravni i jezični seminari za službenike u pravosuđu diljem Europe“, Sporazum od dodjeli bespovratnih sredstava broj: 806998.

Scenarij predmeta I

Gđa Marta Jansen nizozemska je državljanica s prebivalištem u Haarlem, gradom u blizini Amsterdamu. Strastveno se bavi starinskim automobilima i neprestano je u potrazi za cjenovno pristupačnim vozilima koja bi obnovila ili autodijelovima koje bi mogla iskoristiti za obnovu automobila. Živi u jednoj staroj seoskoj kući gdje ima prostora za najviše pet automobila. Ima prijatelja koji se bavi istim hobiem i pomaže joj u obnovi ili sufinanciranju automobila, a katkad zajedno sudjeluju na izložbama starodobnih vozila. Svako toliko Marta proda jedan od svojih automobila kako bi mogla kupiti novi.

Početkom proljeća 2019. Marta je pretraživala Internet u potrazi za određenim dijelovima za jedan antikni Chevrolet, uključujući dijelove motora, autosjedalo, upravljač, svjetla i ukrasne poklopce kotača. Potrebne dijelove na prodaju je nudilo društvo VintageCars GmbH, specijalizirani trgovac sa sjedištem u Kölnu u Njemačkoj. Kako bi se uvjerila da ovi odgovaraju dotičnom tipu vozila, obavila je telefonski razgovor s g. Georgom Fahrerom, jednim od iskusnijih djelatnika koji joj je sve što je još htjela doznati o dijelovima mogao objasniti na engleskom jeziku (jer Marta njemačkim ne barata baš najbolje). Marta je narudžbu ispostavila s pomoću engleske inačice elektroničkog obrasca izvršila plaćanje elektroničkim putem. Narudžba je glasila na iznos od ukupno 2 393 eura, u što je bilo uračunato i 75,00 na ime troškova isporuke. Autodijelovi su trebali biti isporučeni u roku od 14 dana.

No isporuka je izvršena tek nakon tri tjedna, a što je još važnije, neki su dijelovi nedostajali, dijelovi motora nisu bili u skladnosti s određenim tehničkim zahtjevima, upravljač je bio pogrešne veličine, a jedan od ukrasnih poklopaca bio je oštećen. Marta se obratila trgovcu s pritužbom na nedostatke. No VintageCars GmbH spreman je samo poslati neke od dijelova koji nedostaju, a poriče to da ostali proizvodi nisu u skladu s narudžbom i danim opisom.

Marta Jansen ne vjeruje da će joj VintageCars poslati ispravne dijelove koji nedostaju i vrlo je nezadovoljna poricanjem odgovornosti za neispravne i oštećene dijelove. Želi vratiti čitavu pošiljku i traži povrat iznosa od 2 393 eura, uvećanog za 105 eura na ime nastalih troškova, uključujući troškove telefonskih poziva i povrata robe.

Pitanja za predmet I.

1. a) Koji se od dostupnih europskih postupaka preporučuje u ovom predmetu? Pri davanju odgovora povedite računa o području primjene europskog postupka za sporove male vrijednosti.

b) Bi li Marta mogla iskoristiti europski postupak za sporove male vrijednosti kako bi tražila isporuku oštećenih i neispravnih dijelova umjesto da traži povrat uplaćenog iznosa?

c) Što bi sud morao učiniti ako novčana vrijednost tužbe ili protutužbe prelazi gornju granicu predviđenu za taj postupak?

d) Pretpostavimo li da Marta podnosi tužbu u Nizozemskoj, bi li se i dalje mogla osloniti na redovni nizozemski postupak za tužbene zahtjeve ove vrste ako bi tome bila sklonija?

e) Bi li Marta mogla iskoristiti europski postupak za sporove male vrijednosti kada bi domicil imala u Danskoj i da je isporuka izvršena u Danskoj (a da su sve ostale okolnosti predmeta i dalje iste)?

2. Vratimo li se na prvotni scenarij i pretpostavimo li da se europski postupak za sporove male vrijednosti primjenjuje te ga Marta želi iskoristiti u daljnjem postupanju, koji će sud ili sudovi biti nadležni za taj spor?

3. Je li Marti potrebno pravno zastupanje da bi podnijela tužbu?

4. Mora li Marta:

- a) navesti pravnu osnovu tužbenog zahtjeva; i
- b) priložiti dokaze kojima ga potkrepljuje?

5. Kada bi tužbu podnosila njemačkom sudu, na kojem bi jeziku morala ispuniti obrazac tužbenog zahtjeva?

Za potrebe idućih pitanja, pretpostavimo da Marta tužbu podnosi nadležnom odjelu Okružnog suda u Amsterdamu, pod čiju nadležnost potpada ovaj spor.

6. Kako može podnijeti tužbu nizozemskom sudu? Može li je podnijeti u elektroničkom obliku?

7. Pretpostavimo da je Sud ustanovio kako u obrascu tužbenog zahtjeva podaci nedostaju ili su nejasni. Kako bi morao postupiti?

8. Kako i u kojem bi roku Sud morao dostaviti obavijest tuženiku?

9. Koliko vremena tuženik ima za odgovor na tužbeni zahtjev?

Odgovori za predmet I.

1. a) Koji se od europskih postupaka preporučuje u ovom predmetu? Sažeti prikaz EPSMV-a i PEPN-a (vidjeti i 1. pitanje u oglednom predmetu vezanom uz europski platni nalog):

Dva europska postupka koja se ovdje ponajprije nameću su europski postupak za sporove male vrijednosti i postupak za europski platni nalog. Ti postupci zamišljeni su kako bi se pojednostavilo i ubrzalo vođenje parnica i smanjili troškovi naplate malih ili nespornih tražbina, a njihovim se uvođenjem ukida egzekvatura za potrebe izvršenja (vidjeti članak 1. EPSMV-a i PEPN-a). Oba su na raspolaganju za naplatu prekograničnih tražbina u građanskim i trgovačkim stvarima te predstavljaju neobvezno dodatno sredstvo uz već postojeće domaće postupke (vidjeti članke 1., 2. i 3. Uredbe o EPSMV-u odnosno PEPN-u). Ovdje se radi o građanskoj stvari, tako da predmet nije izuzet od primjene Uredaba (članak 2. stavak 2.). Dvije ključne razlike su sljedeće:

(1) EPSMV predviđa ograničenje novčanog iznosa na 5 000 eura (članak 2. stavak 1. EPSMV-a), dok PEPN ne podliježe nikakvom ograničenju novčane vrijednosti;

(2) PEPN se primjenjuje samo na nesporne novčane tražbine (članak 1. PEPN-a), dok se EPSMV primjenjuje i na sporne i na nesporne tražbine.

Budući da će VintageCars vjerojatno osporiti tražbinu (članci 16. i 17. PEPN-a), pokretanje PEPN-a ne predstavlja prikladno rješenje.

„Čarobnjak“ za pomoć u odlučivanju o tome koji su postupci na raspolaganju dostupan je na portalu e-pravosuđa na https://e-justice.europa.eu/content_dynamic_forms-155-en.do.

Odredbe Uredaba obvezujuće su i domaćim pravom ne mogu se nametati stroži zahtjevi (vidjeti Predmet C-215/11, *Iwona Szyrocka protiv SiGer Technologie GmbH*, ECLI:EU:C:2012:794 u vezi s PEPN-om, ali isto vrijedi i za EPSMV). No domaće pravo igra ulogu u slučaju pitanja koja nisu uređena odredbama EPSMV-a ili PEPN-a (vidjeti članak 19. EPSMV-a i članak 26. PEPN-a.)

U ovom se predmetu Marta obratila VintageCarsu, a on će po svoj prilici osporiti tražbinu. U tom slučaju PEPN ne bi bio najbolje rješenje (vidjeti odgovor na 1. pitanje) jer bi doveo do toga da se postupak mora nastaviti ili prema domaćim pravilima parničnog postupka ili kao europski postupak za sporove male vrijednosti (članak 17. stavak 1., kako je izmijenjen). EPSMV se primjenjuje i na sporne i na nesporne tražbine, pa bi u ovom predmetu bio bolje rješenje.

Područje primjene

Što se tiče područja primjene Uredbe o EPSMV-u, potrebno je razmotriti sljedeća pitanja. U smislu članaka 2. i 3. Uredbe, valjalo bi povesti računa o sljedećim elementima:

- Članak 2.: „Ova se Uredba primjenjuje u **prekograničnim slučajevima na građanske i trgovačke stvari**, bez obzira na vrstu suda, kada vrijednost tužbenog zahtjeva, bez svih kamata, troškova i izdataka, **ne prelazi 5 000 eura** u trenutku kada je nadležni sud zaprimio obrazac tužbenog zahtjeva. Ona ne obuhvaća posebno porezne, carinske ili upravne stvari niti odgovornost države za radnje i propuste u izvršavanju javnih ovlasti (*acta jure imperii*).“

(a) **Građanske i trgovačke stvari:** Ovaj pojam treba tumačiti autonomno u skladu sa sudskom praksom Suda EU-a. U našem predmetu nedvojbeno je da se radi o građanskoj stvari. K tome, u njemu se ne primjenjuje nijedno od izuzeća iz članka 2. stavka 2. Riječ je o običnom (potrošačkom) ugovoru o prodaji.

(b) **Tužbeni zahtjev ne prelazi 5 000 eura:** Kako vidimo, Uredbom br. 2015/2421 ograničenje vrijednosti podignuto je s 2 000 na 5 000 eura, a ta izmijenjena inačica u primjeni je od 14. srpnja 2017. Prema članku 2. stavku 1. tužbeni zahtjev ne smije prelaziti iznos od 5 000 eura, koji treba izračunati bez kamate, troškova i izdataka i u trenutku zaprimanja obrasca tužbenog zahtjeva (ovaj vremenski faktor osobito je važan za kamatu čiji će iznos s vremenom rasti). U našem predmetu tužbeni zahtjev glasi na 2 393 eura, tako da je dobroano ispod granične vrijednosti, čak i ako ne uračunamo 105 eura koliko se potražuje na ime troškova.

(c) **Prekogranični predmeti:** Ovaj pojam pobliže je određen u članku 3. koji glasi: „Za potrebe ove Uredbe prekogranični slučaj je slučaj u kojem najmanje jedna od stranaka ima domicil ili uobičajeno boravište u državi članici koja nije država članica u kojoj se nalazi sud.” Domicil valja odrediti u skladu s člancima 62. i 63. Uredbe Bruxelles I. (preinačene) (br. 1215/2012) (stavak 2.), a mjerodavni trenutak je trenutak zaprimanja tužbenog zahtjeva (stavak 3.). U našem predmetu taj uvjet je ispunjen jer stranke imaju domicil u različitim državama (Nizozemskoj i Njemačkoj), što znači da će nadležni sud – koji valja odrediti na temelju Uredbe Bruxelles I. (preinačene) – u svakom slučaju biti sud države različite od one u kojoj jedna od njih ima domicil.

Vremenski i zemljopisni opseg primjene: Treba napomenuti da se izmijenjena inačica Uredbe primjenjuje od 14. srpnja 2017. (prijašnja inačica u primjeni je bila od 1. siječnja 2009). Uredba se ne primjenjuje u Danskoj (točka 26. preambule).

b) Bi li Marta mogla iskoristiti europski postupak za sporove male vrijednosti kako bi tražila isporuku oštećenih i neispravnih dijelova? EPSMV bi se primjenjivao i u tom slučaju. Uredba ne pravi razliku između novčanih i nenovčanih tražbina (vidjeti, primjerice, i spominjanje nenovčanih zahtjeva u članku 5. stavku 5. EPSMV-a). Nasuprot tome, Uredba o PEPN-u primjenjuje se isključivo na (nesporne) novčane tražbine (članak 1. stavak 1. PEPN-a).

c) Što bi sud morao učiniti ako novčana vrijednost tužbe ili protutužbe prelazi gornju granicu predviđenu za taj postupak? EPSMV primjenjuje se isključivo na tužbe ili protutužbe čija vrijednost ne prelazi 5 000 eura (vidjeti članak 2. EPSMV-a i odgovor na 1. pitanje). Prema članku 4. stavku 3., kada je tužbeni zahtjev izvan područja primjene te Uredbe, sud je o tome dužan obavijestiti tužitelja. Ako tužitelj ne povuče tužbeni zahtjev, sud će s postupkom nastaviti u skladu sa svojim domaćim postupovnim pravilima. Predmet će se u tom slučaju smatrati domaćim sporom (male vrijednosti) i više se neće rukovoditi Uredbom. Što se tiče nenovčanih zahtjeva, treba se pozvati na članak 5. stavak 5.

Protutužbu je moguće podnijeti korištenjem obrasca A, a po njoj će se postupati jednako kao i po prvotnoj tužbi (vidjeti članak 5. stavak 6.). Ako ta protutužba prelazi vrijednost iz članka 2. (5 000 eura), ni tužba ni s protutužba neće se rješavati prema EPSMV-u, već kao spor koji valja rješavati prema domaćem postupovnom pravu. Na protutužbe se primjenjuju odredbe o području primjene iz članka 2., kao i odredbe o pokretanju postupka (članak 4.) te stavci 3., 4. i 5. članka 5. (vidjeti članak 5. stavak 7.).

d) Pretpostavimo li da Marta podnosi tužbu u Nizozemskoj, bi li se i dalje mogla osloniti na redovni nizozemski postupak za tužbene zahtjeve ove vrste ako bi tome bila sklonija? EPSMV (baš kao i PEPN i PENBR, tj. sva tri jedinstvena europska parnična postupka) neobvezan je postupak. To je povezano s načelom proporcionalnosti i supsidijarnosti prema pravu EU-a, a očito je iz članka 1. stavka 1. gdje stoji da je europski postupak za sporove male vrijednosti na raspolaganju strankama u sporu kao alternativa postupcima koji postoje u skladu s pravom država članica. Stoga bi Marta i dalje mogla podnijeti tužbu prema nizozemskim domaćim postupovnim pravilima, uz pretpostavku da bi nizozemski sud imao međunarodnu nadležnost (vidjeti Uredbu Bruxelles I. (preinačenu) i odgovor na 3. pitanje). U ovom predmetu to bi značilo da tužbu može podnijeti Okružnom sudu u Amsterdamu. Određene informacije o domaćem pravnom sustavu i sudovima Nizozemske dostupne su na portalu e-pravosuđa na stranici https://e-justice.europa.eu/content_ordinary_courts-18-nl-en.do?member=1. Podrobnije informacije o sporovima male vrijednosti i domaćim postupcima u Nizozemskoj dostupne su na stranici https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-42-nl-hr.do?init=true&member=1. Prednosti EPSMV-a njegova su jednostavnost i ujednačenost postupka diljem EU-a, obrasci dostupni na svim jezicima EU-a, pravila o prijevodima i izvršenju te potpuno ukidanje egzektivne (s time da je u Uredbi Bruxelles I. (preinačenoj) – koja se primjenjuje na domaće postupke i izvršenje – i dalje zadržano više osnova za odbijanje).

e) Bi li Marta mogla iskoristiti europski postupak za sporove male vrijednosti kada bi domicil imala u Danskoj i da je isporuka izvršena u Danskoj? Danska nije država članica u smislu europskog postupka za sporove male vrijednosti jer ima opće pravo izuzimanja od primjene Uredbe (vidjeti točku 26. preambule, kao i članak 2. stavak 3. prvobitne inačice Uredbe br. 861/2007, koja nakon izmjene više ne sadrži taj stavak). To znači da Marta u Danskoj ne može podnijeti tužbu prema EPSMV-u jer se Uredba ne primjenjuje u Danskoj. Na sudu neke druge države članice spor bi se mogao rješavati prema EPSMV-u, a to što Marta ima domicil u Danskoj tu općenito ne bi predstavljalo prepreku. No uvjet prekograničnosti iz članka 3. mora nužno biti ispunjen (vidi odgovor na 2. pitanje). To znači da barem jedna od stranaka mora imati domicil ili uobičajeno boravište u državi članici koja nije država članica u kojoj se nalazi sud (u vezi s time vidjeti i Predmet C-627/17, *ZSE Energia a.s. protiv RG-a*, ECLI:EU:C:2018:941: pojam „stranke“ uključuje samo one koji u postupku sudjeluju kao tužitelj i tuženik, a ne treće sudionike postupka, s time da domicil moraju imati u državi članici različitoj od one u kojoj je sud koji vodi postupak). Pogledamo li Uredbu Bruxelles I. (preinačenu) (koja se, usput, primjenjuje i u Danskoj na temelju usporednog sporazuma između Danske i ostalih

država članica EU-a), Marta bi tužbu protiv ovog njemačkog tuženika mogla podnijeti i u Njemačkoj (vidi odgovor na 3. pitanje). Pogledamo li Predmet C-412/98, *Group Josi*, ECLI:EU:C:2000:399, jasno je da u smislu Uredbe Bruxelles I. (preinačene) domicil tužitelja nije bitan. No kako je vidljivo iz uvodne izjave 5., Uredba se primjenjuje samo kada jedna od stranaka ima domicil ili uobičajeno boravište *u državi članici obvezanoj ovom Uredbom*, a koja nije država članica u kojoj se nalazi sud pred kojim je postupak pokrenut. Budući da u ovom predmetu nema druge mogućnosti nego pokrenuti postupak pred njemačkim sudom, Marta ne bi mogla iskoristiti EPSMV. Napominjemo da bi stvari stajale drukčije kada bi nadležan bio sud neke druge države članice, npr. u nekom potrošačkom sporu gdje se mjesto isporuke nalazi u nekoj drugoj državi ili u slučaju kašnjenja ili otkazivanja leta gdje se mjesto odlaska ili dolaska nalazi u nekoj drugoj državi članici (Predmet C-204/08, *Rehder protiv Air Baltica*, ECLI:EU:C:2009:439) ili na temelju sporazuma o izboru nadležnog suda prema članku 19. Uredbe Bruxelles I. (preinačene).

2. Pretpostavimo li da se europski postupak za sporove male vrijednosti primjenjuje te ga Marta želi iskoristiti u daljnjem postupanju, koji će sud ili sudovi biti nadležni za taj spor?

Člankom 4. stavkom 1. EPSMV-a propisan je obrazac A tužbenog zahtjeva, koji treba uložiti nadležnom sudu. Nadležnost nije uređena Uredbom o EPSMV-u, tako da se primjenjuju opća pravila nadležnosti iz Uredbe Bruxelles I. (preinačene) (za upućivanje na tu Uredbu vidjeti i članak 3. stavak 2.). Pitanje nadležnosti dotiče se i u dijelu 4. obrasca A tužbenog zahtjeva. Pogledamo li ponuđene osnove nadležnosti u odnosu na naš predmet, moglo bi se lako zaključiti da bi iz odabira osnove 4.1. (domicil tuženika) i 4.2. (domicil potrošača) proizlazila nadležnost kako njemačkih, tako i nizozemskih sudova (pri čemu se o mjesnoj nadležnosti odlučuje prema domaćim pravilima; za više informacija vidjeti i portal e-pravosuđa na https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-en.do?clang=en).

No posebna pravila o nadležnosti za potrošačke ugovore nameću dodatne zahtjeve, a za njihovo tumačenje mjerodavna je sudska praksa Suda EU-a (vidjeti https://e-justice.europa.eu/content_brussels_i_regulation_recast-350-en.do, a na isto se upućuje i u dijelu 4. obrasca A tužbenog zahtjeva). Za naš predmet bitni su članci 17. i 19. Uredbe Bruxelles I. (preinačene). Da bi se predmetni ugovor smatrao potrošačkim ugovorom, treba utvrditi je li ispunjen uvjet iz članka 17. stavka 1. točke (c). Tamo stoji da „u svim drugim slučajevima, ako je ugovor sklopljen s osobom koja obavlja trgovačku ili profesionalnu djelatnost u državi članici u kojoj potrošač ima domicil, ili ako na bilo koji način usmjerava svoje djelatnosti u tu državu članicu ili više država uključujući tu državu članicu, ugovor spada u okvir te djelatnosti“. U slučaju ugovora sklopljenih preko interneta posebno je važan Predmet C-585/08, *Pammer i Alpenhof*, ECLI:EU:C:2010:740. Pretpostavke usmjeravanja djelatnosti u državu članicu potrošača uključuju i to da je jezik koji se rabi različit od jezika države u kojoj poduzeće ima domicil, da su dane upute za pristup poduzeću iz druge države, da je valuta koja se rabi u pravnim poslovima različita od valute države članice poduzeća, da telefonski brojevi sadrže međunarodni kôd, da se koristi naziv vršne domene i da postoje drugi dokazi koji ukazuju na to da je trgovac djelatnosti usmjerio i u druge države članice, uključujući državu članicu potrošača.

To je činjenično pitanje koje treba ocijeniti sud. U našem predmetu, to da se Marta telefonski obratila VintageCarsu (na engleskom), da je narudžbu ispostavila na engleskoj inačici obrasca i da su autodijelovi isporučeni u Nizozemskoj jasno dokazuje da su djelatnosti bile usmjerene u druge države članice, uključujući Nizozemsku, i da je riječ o potrošačkom ugovoru.

Prema članku Art. 18 Uredbe Bruxelles I. (preinačene), nadležni će biti i njemački i nizozemski sud. Marta se može opredijeliti za bilo koji od njih.

3. Je li Marti potrebno pravno zastupanje da bi podnijela tužbu? Jedna od značajki EPSMV-a je ta da pravno zastupanje nije obvezno (u vezi s time, vidjeti članak 10. EPSMV-a). Na to ne utječe ni ono što bi u takvom slučaju bilo propisano domaćim pravilima parničnog postupka, a u tom smislu pravila o pravnom zastupanju usklađena su EPSMV-om (a isto vrijedi i za PEPN, koji se primjenjuje bez obzira na potraživani iznos) Razlog iz kojeg pravno zastupanje nije obvezno je smanjivanje troškova i pojednostavljivanje pristupa postupku. Stranka se treba rukovoditi standardnim obrascima, propisanim podacima i smjernicama na portalu e-pravosuđa, uključujući dinamičke obrasce koje je moguće ispuniti u elektroničkom obliku. Osim toga, prema članku 11. države članice dužne su strankama osigurati praktičnu pomoć. Informacije o tome dostupne su na portalu e-pravosuđa. Takva se pomoć može primjerice organizirati u sklopu suda ili preko lokalnog Europskog potrošačkog centra (ECC-a) ili kakve druge organizacije za pravnu pomoć. K tome, na portalu e-pravosuđa dostupan je Praktični vodič na https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-42-en.do (ažurirane inačice trebale bi biti dostupne u lipnju ili srpnju 2019.).

4. Mora li Marta:

a) navesti pravnu osnovu tužbenog zahtjeva?

Ne, sud ne smije tražiti pravnu ocjenu tužbenog zahtjeva (vidjeti članak 12. stavak 1.). Pogledamo li obrazac A tužbenog zahtjeva, a poglavito dio 8., jasno je koje pojedinosti treba navesti. Pod 8.1. Marta mora navesti razloge za tužbeni zahtjev, ali oni su činjenične naravi. Bude li sudu tu štogod nejasno, dodatne podatke može zatražiti s pomoću obrasca B (vidjeti članak 4. stavak 4.). Kod pribavljanja jednostavnih dodatnih podataka (npr. izostavljene adrese), Uredba ne priječi pribjegavanje neformalnijim sredstvima, kao što su npr. slanje poruke e-poštom ili telefonski poziv. To je uobičajena praksa određenih sudova, primjerice u Nizozemskoj.

b) priložiti dokaze kojima ga potkrepljuje?

Obrazac tužbenog zahtjeva mora u najmanju ruku sadržavati opis dokaza (vidjeti dio 8.2. – pisani dokaz, svjedoci i ostalo, što treba navesti). Prema potrebi, te dokaze valja i priložiti (vidjeti i članak 4. stavak 1.). Tu se primjerice može raditi o obrascu narudžbenice i/ili otpremnice, prepisci e-poštom ili izjavi osobe koja je nazočila telefonskim razgovorima Marte s trgovcem. Prema članku 4. stavku 4., sud će odbiti tužbeni zahtjev ako je ovaj očigledno neosnovan ili nedopušten ili ako dodatni podaci nisu dostavljeni u naznačenom roku.

5. Kada bi tužbu podnosila njemačkom sudu, na kojem bi jeziku morala ispuniti obrazac

tužbenog zahtjeva? Uvjeti u pogledu jezika propisani su člankom 6. EPSMV-a. Obrazac tužbenog zahtjeva mora se podnijeti na jeziku suda, a u ovom predmetu to je njemački. Na portalu e-pravosuđa nude se obrasci na svim službenim jezicima EU-a, a omogućen je i automatski prijevod u slučaju da se obrazac ispunjava na nekom drugom jeziku. No valja napomenuti da će otvorena polja katkad iziskivati prijevod (osobito činjenični opis tužbenog zahtjeva u dijelu 8.1.). Sud, dakako, ima pravo prihvatiti obrazac tužbenog zahtjeva na nekom drugom jeziku koji razumije. Ostale isprave, poput popratnih dokumentarnih dokaza, potrebno je prevesti samo ako je to neophodno za donošenje presude. Cilj je izbjeći nastanak nepotrebnih troškova prevođenja, ali i odugovlačenje postupka.

Za potrebe idućih pitanja, pretpostavimo da Marta tužbu podnosi nadležnom odjelu Okružnog suda u Amsterdamu, pod čiju nadležnost potpada ovaj spor.

6. Kako može podnijeti tužbu nizozemskom sudu? Može li je podnijeti u elektroničkom obliku? Člankom 4. stavkom 1. propisan je obrazac A tužbenog zahtjeva A (Prilog I.) koji treba ispuniti i uložiti nadležnom sudu neposredno, poštom ili drugim komunikacijskim sredstvima kao što su telefaks ili elektronička pošta, a koja su prihvatljiva u državi članici u kojoj se postupak pokreće. Kako bi pristup EPSMV-u bio što lakši, Uredbom se promiče podnošenje isprava elektroničkim sredstvima. No time se državama članicama ne nameće obveza da omoguće elektroničko ulaganje tužbenog zahtjeva (jer je to uvjetovano pravosudnim sustavom i tehnološkim napretkom). Države članice moraju obavijestiti Komisiju o sredstvima koja su na raspolaganju (članak 4. stavak 2.; članak 25. stavak 1. točka (b)), a Komisija je tu informaciju dužna staviti na raspolaganje javnosti (članak 25. stavak 2.).

Pogledamo li portal e-pravosuđa na https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-nl-en.do?member=1#a_104, za Nizozemsku se navode sljedeće informacije:

Članak 25. stavak 1. točka (b) - Sredstva komunikacije

U skladu s člankom 33. važećeg Zakona o parničnom postupku obrasci zahtjeva mogu se podnijeti elektroničkim putem pod uvjetom da je to dopušteno postupovnim pravilima suda. Ni jedan sud trenutačno ne dopušta elektroničko podnošenje obrazaca. Obrasci se mogu podnijeti samo na sljedeće načine:

- poštom,
- podnošenjem tajništvu suda.

Zajedno sa zakonodavstvom o pojednostavnjenju i digitalizaciji postupovnog prava koje je još u izradi (uključujući novi članak 33. Zakona o parničnom postupku), Zakon o provedbi uključuje pravila o e-podnošenju. Ta će pravila vjerojatno stupiti na snagu u kasnijoj fazi.

U novom članku 30.c Zakona o parničnom postupku navodi se da se postupak mora pokrenuti elektroničkim putem. U skladu s člankom 30.c stavkom 4. fizičke osobe i udruženja čiji statuti nisu utvrđeni u javnobilježničkoj ispravi nisu obvezni podnositi dokumente elektroničkim putem osim ako ih zastupa treća osoba koja pruža stručnu pravnu pomoć.

Izravno e-podnošenje dokumenata iz druge države članice kojima se pokreće postupak zasad nije

moгуće. Stranke iz druge države članice sa stručnim zastupnikom u Nizozemskoj mogu podnositi dokumente elektroničkim putem. Strane stranke bez pravnog zastupnika koje žele pokrenuti postupak moraju to učiniti u papirnatom obliku.

Napomena: Ove su informacije ažurirane (ožujak 2019.).

7. Pretpostavimo da je Sud ustanovio kako u obrascu tužbenog zahtjeva podaci nedostaju ili su nejasni. Kako bi morao postupiti? U tom bi slučaju sud u skladu s člankom 4. stavkom 4. tužitelju morao pružiti mogućnost da dopuni tužbeni zahtjev tako što bi mu posao standardni obrazac B (Prilog II.) kako bi pribavio podatke koji nedostaju. Tako bi morao postupiti ako smatra da su izneseni podaci nedostadni ili nedovoljno jasni ili ako obrazac nije valjano ispunjen. Tužitelj može dopuniti ili ispraviti tužbeni zahtjev, dostaviti dodatne isprave ili povući tužbeni zahtjev. Sud bi morao odrediti rok za ispravak ili dopunu tužbenog zahtjeva. Mada je propisan obrazac B, čini se da nema ničega što bi priječilo da se jednostavni podaci koji nedostaju pribave neformalnijim sredstvima, npr. e-poštom ili telefonom, čemu se u nekim državama članicama katkad i pribjegava (vidjeti i odgovor na pitanje 5.a).

Tužbeni zahtjev odbacuje se samo kada je očigledno neosnovan ili je nedopušten ili kada tužitelj ne dopuni ili ne ispravi obrazac u zadanom roku. U našem predmetu čini se da nije tako jer su uvjeti dopuštenosti (područje primjene itd.) ispunjeni, a isporučeni autodijelovi po svemu sudeći barem djelomice nisu bili u sukladnosti s onim što je naručeno, pa se Marta obratila VintageCarsu radi dobivanja zamjenske pošiljke. Ako bi opisala te okolnosti, pri čemu ne bi bila dužna iznositi pravni kontekst, zasigurno ne bi bilo razloga da se pomisli kako je tužbeni zahtjev neosnovan. U svakom slučaju, i kada bi njezin opis bio nejasan ili nepotpun, sud bi morao pribaviti dodatne podatke kako bi dobio dovoljno jasnu sliku i pristupio dostavi obrasca tužbenog zahtjeva tuženiku.

8. Kako i u kojem bi roku Sud morao dostaviti obavijest tuženiku? Nakon što utvrdi da tužbeni zahtjev ulazi u područje primjene EPSMV-a, a obrazac tužbenog zahtjeva je potpun i valjano ispunjen (članak 4. stavci 3. i 4.), sud može nastaviti s postupkom. EPSMV je pisani postupak, osim ako je usmena rasprava neophodna za donošenje presude (članak 5. stavci 1. i 1.a). Sud će morati ispuniti dio I. obrasca C za odgovore (Prilog III.), gdje se tuženika pita priznaje li (djelomično) tužbeni zahtjev ili ne, ima li za to dokaze, želi li usmenu raspravu, traži li naknadu troškova, želi li uložiti protutužbu i prihvaća li elektronička sredstva za dostavu pismena i komunikaciju. Na portalu e-pravosuđa u dijelu posvećenom europskom postupku za sporove male vrijednosti dostupni su obrasci na svim službenim jezicima EU-a, do kojih se može doći preko Europskog pravosudnog atlasa na poveznici za sporove male vrijednosti na https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-en.do, ili na stranici posvećenoj dinamičkim obrascima za sporove male vrijednosti na https://e-justice.europa.eu/dynform_intro_form_action.do?idTaxonomy=177&plang=hr&init=true&refresh=1.

Zajedno s obrascem C za odgovore (s ispunjenim dijelom I.), tuženiku je u roku od 14 dana od zaprimanja valjano ispunjenog obrasca tužbenog zahtjeva potrebno dostaviti i primjerak obrasca tužbenog zahtjeva, uključujući i dokazne isprave, u skladu s člankom 5. stavkom 2. Dostava

pismena obavlja se u skladu s člankom 13. To znači da se dostavljaju poštom ili elektroničkim sredstvima, pod uvjetom da su potonja dostupna i dopuštena u državi članici u kojoj treba izvršiti dostavu. U našem predmetu riječ je o Njemačkoj.

Pogledamo li portal e-pravosuđa, tj. Atlas europskog pravosuđa u dijelu posvećenom postupku za sporove male vrijednosti, na poveznici https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-de-en.do?member=1 za Njemačku se daju sljedeće informacije:

Članak 25. stavak 1. točka (d) – Sredstva elektroničke dostave i sredstva komunikacije te načini za iskazivanje prihvaćanja upotrebe tih sredstava

U skladu s člankom 174. stavcima 1. i 2. Zakona o parničnom postupku, proceduralni dokument može se telefaksom, uz potvrdu primitka, dostaviti odvjetniku, javnom bilježniku, sudskom izvršitelju (*Gerichtsvollzieher*), poreznom savjetniku ili svakoj drugoj osobi koja zbog svoje struke uživa posebno povjerenje, javnom tijelu, poduzeću ili tijelu koje podliježe javnom pravu.

U skladu s člankom 174. stavkom 3. istim se osobama mogu dostaviti i elektronički dokumenti. Isto vrijedi i za stranke u pravnom postupku, pod uvjetom da su dale izričitu suglasnost za dostavu dokumenata u elektroničkom obliku. Dokument mora biti elektronički potpisan te zaštićen od otkrivanja neovlaštenim trećim osobama. Dokumenti se mogu dostaviti i putem De-Mail-a.

Nakon 1. siječnja 2018. bit će moguće poslati elektroničke dokumente putem sigurnog kanala za prijenos (*sicherer Untermittlungsweg*) u smislu članka 130.a Zakona o parničnom postupku, umjesto upotrebe elektroničkog potpisa. Prethodno navedene osobe morat će uspostaviti siguran kanal prijenosa za dostavu elektroničkih dokumenata. Dokaz elektroničke dostave bit će elektronička potvrda primitka u strukturiranom, strojno čitljivom formatu. U tu će svrhu sud prilikom dostave dokumenta osigurati skup podataka. Prihvaćanje u skladu s člankom 13. i člankom 174. stavkom 3. Zakona o parničnom postupku može se izraziti na načine opisane u prethodnoj točki (b).

Za više pojedinosti vidjeti točku (b).

Članak 25. stavak 1. točka (b) – Sredstva komunikacije

Dostupna su sljedeća sredstva komunikacije: pošta, uključujući privatne kurirske službe, telefaks, osobna dostava ili podnošenje zahtjeva u sudskom uredu za podnošenje zahtjeva (*Rechtsantragstelle*). Osim toga, pisani zahtjevi mogu se podnijeti u elektroničkom obliku u svim saveznm državama (*Länder*) na određenim sudovima te na svim saveznm sudovima, pri čemu osoba odgovorna za podnošenje elektroničkog dokumenta mora priložiti i ovlaštenu elektroničku potpis. To zahtijeva softver za potpisivanje, karticu za potpisivanje te odgovarajući čitač kartice. Sudove koji sudjeluju u sustavu e-CODEX može se iz drugih država članica kontaktirati putem sučelja e-CODEX. Informacije o tome koji sudovi dopuštaju elektronički pristup mogu se pronaći na <http://www.justiz.de> i <http://www.egvp.de/> ili na internetskim stranicama pojedinačnih sudova.

Od 1. siječnja 2018. bit će moguće dostaviti elektroničke dokumente svim sudovima saveznih država (*Land*) i saveznm sudovima u skladu s člankom 130.a revidiranog Zakona o parničnom

postupku, pod uvjetom da elektronički dokument nosi ovlaštenu elektroničku potpis osobe odgovorne za njega ili ga je ona potpisala i dostavila na siguran način. „Sigurnim načinima” smatrat će se:

1. usluga njemačke e-uprave „De-Mail” s provjerom autentičnosti pošiljatelja (*absenderbestätigt*);
2. posebni elektronički poštanski sandučić za odvjetnike („beA”);
3. posebni elektronički poštanski sandučić za javna tijela („beBPO”).

Tehnički parametri za dostavu elektroničkih dokumenata bit će utvrđeni Uredbom savezne vlade koja treba stupiti na snagu 1. siječnja 2018.

Napominjemo da dio 10. obrasca pritužbenog zahtjeva sadrži i stavku o prihvatanje elektroničke dostave i komunikacije.

9. Koliko vremena VintageCars ima za odgovor na tužbeni zahtjev?

Prema članku 5. stavku 3. tuženik dostavlja svoj odgovor sudu u roku od 30 dana od dostave obrasca tužbenog zahtjeva, pri čemu se koristi obrascem C te mu prema potrebi prilaže sve mjerodavne dokazne isprave. Podredno, tuženik može odgovoriti i na bilo koji drugi primjeren način, a da se pritom ne koristi standardnim obrascem. Sud taj odgovor mora poslati tužitelju u roku od 14 dana od njegovog zaprimanja (članak 5. stavak 4.). Ako tuženik želi podnijeti protutužbu, mora se koristiti obrascem A, koji se u roku od 14 dana mora dostaviti tužitelju u skladu s člankom 13. U slučaju kada bi VintageCars podnio protutužbu – što se baš i ne čini izglednim – Marta bi imala 30 dana da na nju odgovori.

Pogledamo li članak 14. koji se bavi rokovima, vidjet ćemo da se tamo od suda traži da stranke obavijesti o rokovima i posljedicama njihovog nepridržavanja, a govori se i o produženju rokova ako je to potrebno radi zaštite prava stranaka. Rokovi za sudove uređeni su stavkom 3. Sud može produžiti rokove iz članka 5. samo u iznimnim slučajevima.

Scenarij predmeta II.

U prosincu 2018. gđa Stephanie Dutronc, s prebivalištem u Metz u Francuskoj, rezervirala je let za Zagreb u Hrvatskoj, gdje je sa svojom obitelji planirala provesti proljetne praznike 2019. U pratnji će joj biti suprug, njihovo troje male djece te dvoje roditelja bračnoga para. Pronašla je dobru ponudu za let od zračne luke u Luxembourg do Zagreba sa zaustavljanjem u Beču, a nudio ga je AirAustria, austrijski zračni prijevoznik sa sjedištem u Beču. Smještaj je rezervirala preko portala hotelbooking.com. No let je kasnio i stigli su sa sedam sati zakašnjenja. Konačno su se usred noći pojavili u hotelu. Kako je bio umoran, njezin najmlađi sin je pao i ozlijedio se, zbog čega je satima plakao, a put je bio zahtjevan i za njezinoga oca jer baš nije najboljeg zdravlja. Odlučili su zatražiti naknadu štete na temelju Uredbe br. 261/2004 o otkazivanju i kašnjenju leta. No austrijski zračni prijevoznik odbio je platiti uz tvrdnju da je do kašnjenja došlo uslijed tehničkih procedura. Stephanie je na internetu potražila mjerodavne informacije i zaključila da to nije opravdan razlog za kašnjenje. Odlučila je podnijeti tužbu protiv zračnog prijevoznika radi naknade štete za sebe i svoju obitelj, pri čemu u skladu s navedenom Uredbom traži iznos od 250 eura po osobi, uvećan za troškove i kamatu, uključujući i cijenu noćne vožnje taksijem do hotela.

Pitanja za predmet II

1. Koji će sud ili sudovi biti nadležni za ovaj tužbeni zahtjev u slučaju da Stephanie Dutronc poželi pokrenuti europski postupak za sporove male vrijednosti?
2. Gdje Stephanie Dutronc može pronaći mjerodavne podatke o približnim troškovima u različitim državama članicama i kako će platiti sudske pristojbe, uz pretpostavku da ne kani tražiti savjet odvjetnika?

Za potrebe idućih pitanja, pretpostavimo da se tužba podnosi nadležnom sudu u Luxembourg.

3. Stephanie ustraje na vođenju ovoga spora i u obrascu tužbenog zahtjeva (dijelu 9.1.) naznačila je da želi da se održi usmena rasprava, za što je kao razloge navela to da se želi pojaviti na sudu kako bi iznijela dodatno objašnjenje i to da je vrlo razočarana time što joj je zračni prijevoznik uskratio novčanu naknadu. Kako bi sud trebao ocijeniti taj zahtjev?
4. Pretpostavimo da je sudu potrebno više podataka o tehničkim uzrocima kašnjenja, kao i uvjetima koje AirAustria postavlja u vezi s vremenskim prilikama. Kako može pribaviti te dokaze?
5. U kojem bi roku sud morao donijeti odluku?
6. Pretpostavimo da je sud dosudio naknadu štete, ali zračni prijevoznik odbija platiti. Kako se

izvršenje može ishoditi u Austriji?

7. Pretpostavimo da AirAustria želi izjaviti žalbu. Je li to moguće?

Odgovori za predmet II.

1. Koji će sud ili sudovi biti nadležni za ovaj tužbeni zahtjev u slučaju da Stephanie Dutronc poželi pokrenuti europski postupak za sporove male vrijednosti? Za predmete ove vrste, EPSMV je osobito prikladan i na raspolaganju je pogledamo li uvjete iz članaka 2. i 3. Člankom 4. stavkom 1. EPSMV-a propisan je obrazac A tužbenog zahtjeva, koji treba uložiti nadležnome sudu. Nadležnost nije uređena Uredbom o EPSMV-u, tako da se primjenjuju opća pravila nadležnosti iz Uredbe Bruxelles I. (preinačene) (za upućivanje na tu Uredbu vidjeti i članak 3. stavak 2.). Pitanje nadležnosti dotiče se i dijelu 4. obrasca A tužbenog zahtjeva. Pogledamo li ponuđene osnove nadležnosti u odnosu na naš predmet, moglo bi se lako zaključiti da bi iz odabira osnove 4.1. (domicil tuženika) i 4.2. (domicil potrošača) proizlazila nadležnost kako austrijskih, tako i francuskih sudova (pri čemu se o mjesnoj nadležnosti odlučuje prema domaćim pravilima; za više informacija vidjeti i portal e-pravosuđa na https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-hr.do?init=true).

No posebna pravila o nadležnosti za potrošačke ugovore podliježu ograničenjima, pa tu treba promotriti odredbe Uredbe Bruxelles I. (preinačene), kao i sudsku praksu Suda EU-a (vidjeti i dio 4. obrasca A tužbenog zahtjeva, gdje se upućuje na https://e-justice.europa.eu/content_brussels_i_regulation_recast-350-en.do). Pravila o zaštiti potrošača iz te Uredbe ne primjenjuju se na ovaj predmet (vidjeti članak 17. stavak 3. koji glasi: „Ovaj se odjeljak ne primjenjuje na ugovor o prijevozu, osim ako se ne radi o ugovoru u kojem je u cijenu uračunata kombinacija prijevoza i smještaja.“). Ovdje se primjenjuju uobičajena pravila o nadležnosti.

Na temelju članka 4. u vezi s člankom 63. Uredbe Bruxelles I. (preinačene), nadležan je domaći sud u Austriji. Osim toga, bitan je članak 7. stavak 1. točka (b), gdje je na temelju druge alineje mjerodavno mjesto pružanja usluga. U predmetu C-204/08, *Rehder protiv Air Baltica*, ECLI:EU:C:2009:439, Sud EU-a tu je odredbu tumačio u odnosu na jedan ugovor sa zračnim prijevoznikom. Presudio je da je

„u slučaju zračnog prijevoza putnika iz jedne države članice u drugu, obavljenog na temelju ugovora sa samo jednim zračnim prijevoznikom koji je stvarni prijevoznik, za rješavanje odštetnog zahtjeva utemeljenog na tom ugovoru o prijevozu i na Uredbi (EZ) br. 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju općih pravila odštete i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcaja i otkazivanja ili dužeg kašnjenja leta u polasku te o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 295/91 nadležan sud po izboru podnositelja, koji ima mjesnu nadležnost za mjesto polaska ili mjesto dolaska zrakoplova, kako su ta mjesta određena u tom ugovoru.“

To znači da je osim austrijskog suda na temelju članka 4. također nadležan i sud u Luxembourg kao mjestu polaska. Tužiteljica može birati između ta dva suda.

2. Gdje Stephanie Dutronc može pronaći mjerodavne podatke o približnim troškovima u različitim državama članicama i kako će platiti sudske pristojbe, uz pretpostavku da ne kani tražiti savjet odvjetnika? Cilj Uredbe o EPSMV-u je smanjiti troškove postupka (članak 1.), a premda ne sadrži neko čvrsto pravilo o troškovima, člankom 15.a propisano je da sudske pristojbe za EPSMV ne smiju biti nerazmjerne sudskim pristojbama za pojednostavljene domaće postupke niti više od njih. Osim toga, države članice dužne su osigurati da stranke mogu platiti sudske pristojbe plaćanjem na daljinu, bilo (a) bankovnim prijenosom; (b) plaćanjem kreditnom ili debitnom karticom ili (c) izravnim terećenjem bankovnog računa tužitelja (vidjeti i članak 25. stavak 1. točku (f), gdje se od država članica zahtijeva da u tom smislu pružaju mjerodavne informacije o troškovima, tj. sudskim pristojbama i načinu njihovog izračunavanja). Mjerodavni podaci dostupni su na portalu e-pravosuđa na stranici Europskog pravosudnog atlasa u dijelu posvećenom europskom postupku za sporove male vrijednosti na https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-42-en.do.

Usto, pod poglavljem „Pokretanje sudskog postupka“ nalazi se dio posvećen o troškovima EPSMV-a (vidjeti na https://e-justice.europa.eu/content_court_fees_concerning_small_claims_procedure-306-en.do).

Isto tako, u članak 16. ugrađeno je načelo „gubitnik plaća“ u odnosu na troškove postupka, pod uvjetom da su ti troškovi razmjerni (vidjeti Predmet C-554/17 *Rebecka Jonsson protiv Société du Journal L'Est Républicain*, ECLI:EU:C:2019:124, glede mogućnosti drukčije podjele troškova).

3. Stephanie ustraje na vođenju ovoga spora i u obrascu tužbenog zahtjeva (dijelu 9.1.) naznačila je da želi da se održi usmena rasprava, za što je kao razloge navela to da se želi pojaviti na sudu kako bi iznijela dodatno objašnjenje i to da je vrlo razočarana time što joj je zračni prijevoznik uskratio novčanu naknadu. Kako bi sud trebao ocijeniti taj zahtjev?

Važno je naglasiti da je EPSMV u načelu pisani postupak (vidjeti članak 5. stavak 1.). To je ključno kako bi se smanjili troškovi i trajanje postupka. No svaka od stranaka može zatražiti usmenu raspravu (vidjeti obrasce tužbenog zahtjeva i odgovora). Sud će održati usmenu raspravu samo ako je presudu nemoguće donijeti na temelju pisanih isprava ili ako neka stranka to zatraži. Sud taj zahtjev može odbiti ako smatra da s obzirom na okolnosti to nije potrebno za pravično vođenje postupka. Takvo odbijanje ne može se pobijati odvojeno. To je u skladu sa sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava, iz koje je očito da u jednostavnim sporovima male vrijednosti, gdje usmene rasprave nisu potrebne, pravo na usmenu raspravu nije apsolutno.

U skladu s člankom 8., bude li predviđena usmena rasprava, ista će se održati uporabom tehnologije za komunikaciju na daljinu, kao što je videokonferencija ili telekonferencija, pod uvjetom da je takva tehnologija dostupna (stavak 1). Stranka koja je pozvana da se osobno pojavi na sudu može zatražiti da se rasprava održi na daljinu ako je to moguće s obzirom na troškove (stavak 2.). Isto tako, stranka može zatražiti i da se pojavi osobno (stavak 3). Odbijanje tih zahtjeva ne može se pobijati odvojeno (stavak 4).

U našem predmetu čini se da nema prijeke potrebe za održavanjem usmene rasprave. Predmeti ove vrste prilično su uobičajeni, a osobno razočaranje stranke ne bi trebalo biti razlog za održavanje usmene rasprave.

4. Pretpostavimo da je sudu potrebno više podataka o tehničkim uzrocima kašnjenja, kao i uvjetima koje AirAustria postavlja u vezi s vremenskim prilikama. Kako može pribaviti te dokaze? Pogledamo li članak 9., trebala bi se koristiti najjednostavnija i najmanje opterećujuća metoda (stavak 1.). To je izvedivo uzimanjem pisanih izjava svjedoka, vještaka ili stranaka (stavak 2.). Saslušanje bilo koje od tih osoba može se provesti na daljinu ako je to moguće u smislu članka 8. (stavak 3.). S obzirom na troškove i radno opterećenje koje to nosi sa sobom, dokazi se mogu izvoditi vještačenjem ili uzimanjem usmenog iskaza samo ako presudu nije moguće donijeti na temelju ostalih dokaza.

U našem bi predmetu od AirAustrije trebalo biti prilično lako ishoditi mjerodavne podatke o hitnosti tehničke procedure, a dvojbeno je čak i je li to uopće bitno s obzirom na sudsku praksu Suda EU-a u vezi s kašnjenjem letova (vidi spojene Predmete C-402/07 i C-432/07 *Sturgeon*, ECLI:EU:C:2009:716 kao najmjerodavniji primjer), što vrijedi i za vremenske prilike toga dana.

5. U kojem bi roku sud morao donijeti odluku? Pogledajmo članak 7. o završetku postupka. Sud bi morao donijeti odluku u roku od 30 dana od primitka odgovora (na tužbeni zahtjev ili protutužbu, već prema slučaju) ili pristupiti traženju daljnjih podataka u vezi s tužbenim zahtjevom u utvrđenom roku koji ne prelazi 30 dana (što se tiče tužbenog zahtjeva, tu možemo spomenuti obrazac B), izvođenju dokaza u skladu s člankom. 9. ili sazivanju usmene rasprave (stavak 1.). Sud bi morao donijeti odluku u roku od 30 dana od izvođenja dokaza ili usmene rasprava (stavak 2.).

Od tog roka moguće je odstupiti jedino u iznimnim okolnostima (vidjeti članak 14. stavak 3.). To u pravilu ne bi obuhvaćalo okolnosti povezane s pravosudnim sustavom, već bi se odnosilo na složenost predmeta ili druge izvanredne okolnosti. Svrha EPSMV-a je omogućiti brzo postupanje.

6. Pretpostavimo da je sud dosudio naknadu štete, ali zračni prijevoznik odbija platiti. Kako se izvršenje može ishoditi u Austriji? Na temelju članka 20. EPSMV-a, odluku je moguće izvršiti bez potvrde o izvršnosti. Sâmo izvršenje uređeno je pravom države članice u kojoj se ono zahtijeva, a u ovom predmetu to je austrijski zakon o izvršenju. Formalni uvjeti utvrđeni su člankom 21.: potrebno je dostaviti vjerodostojnu presliku odluke, kao i potvrdu iz članka 20. stavka 2., tj. standardni obrazac D (Prilog IV.). Jezik te potvrde mora biti jezik države izvršenja, ali ta država članica morat će naznačiti prihvaća li i druge jezike (članak 21.a; vidjeti i članak 25. stavak 1. točku (i)).

Austrija je naznačila da prihvaća sljedeće jezike (vidjeti portal e-pravosuđa, Europski pravosudni atlas – sporovi male vrijednosti, Austrija, na: https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-at-en.do?member=1#a_111):

Članak 25. stavak 1. točka (i) Prihvaćeni jezici

Jezik koji se prihvaća u skladu s člankom 21.a stavkom 1. jest njemački.

Osim službenog jezika (njemački), austrijski državljani i državljani zemalja koje su stranke Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru mogu se služiti mađarskim pred okružnim

sudovima u Oberpullendorfu i Oberwartu, slovenskim pred okružnim sudovima u Ferlachu, Eisenkappelu i Bleiburgu te hrvatskim pred okružnim sudovima u Eisenstadtu, Güssingu, Mattersburgu, Neusiedlu am See, Oberpullendorfu i Oberwartu.
Odbijanje izvršenja moguće je jedino u slučaju nespojivosti odluka u smislu članka 22.

7. Pretpostavimo da AirAustria želi izjaviti žalbu. Je li to moguće? Prema članku 17., to je li žalba dopuštena stvar je domaćeg prava. Kako se propisi u državama članicama u tom smislu znatno razlikuju, Uredba ne sadrži nikakvo jedinstveno pravilo (izuzev preispitivanja u iznimnim okolnostima; vidjeti članak 18. EPSMV)-a. Države članice dužne su pružati informacije o pravnim lijekovima (vidjeti članak 25. stavak 1. točku (g)).

Austrija je o tome dala sljedeće informacije (vidjeti portal e-pravosuđa, Europski pravosudni Atlas – sporovi male vrijednosti, Austrija na https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-at-en.do?member=1#a_111):

Članak 25. stavak 1. točka (g) – Pravni lijekovi i sudovi kojima se podnose pravni lijekovi

U predmetu pokrenutom na temelju Uredbe (EZ) br. 861/2007 o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti, kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 2421/2015, protiv presude koju je u prvom stupnju donio okružni sud može se uložiti žalba (*Berufung*). Žalba se mora uložiti u pisanom obliku na okružnom sudu koji je donio prvostupanjsku presudu u roku od četiri tjedna od dostave presude. Mora je potpisati odvjetnik (*Rechtsanwalt*). Odvjetnik mora zastupati stranku i u žalbenom postupku koji će uslijediti.

Odluka o troškovima može se pobijati žalbom u pogledu troškova (*Kostenrekurs*) čak i ako se sama presuda ne osporava. Ta se žalba mora uložiti na okružnom sudu koji je donio presudu u roku od 14 dana od dostave presude.

Metodološki savjeti

Ciljevi izobrazbe i pristup

Cilj je upoznati se s područjem primjene, pokretanjem, vođenjem i završetkom europskog postupka za sporove male vrijednosti, kao i s izvršenjem iz toga proistekle sudske odluke. Prvi scenarij predmeta odnosi se na slučaj prodaje na temelju potrošačkog ugovora, a drugi na slučaj kašnjenja leta. To su vrste predmeta u kojima je ovaj postupak najsvrsishodniji i najviše se koristi u današnjoj praksi. U prvom predmetu u žarištu su područje primjene i prvi dio postupka, a drugi se bavi drugim dijelom postupka, uključujući izvršenje odluke. Najbolji pristup bio bi podijeliti polaznike na manje skupine koje će raditi na predmetu, pri čemu će imati internetski pristup raznim izvorima, a ponajprije portalu e-pravosuđa. Zatim bi svi polaznici zajedno raspravljali o odgovorima. Prvi će predmet vjerojatno uzeti veći dio vremena, iako na većinu pitanja ne bi trebalo biti odveć teško odgovoriti na temelju mjerodavnih odredaba.

Izvori

Ključni izvori su:

- Uredba o EPSMV-u
- Uredba Bruxelles I. (preinačena)
- Sudska praksa Suda EU-a povezana s tim Uredbama
- Uredba o PEPN-u (samo za 1. pitanje u predmetu I.)
- Pristup portalu e-pravosuđa